

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

D. Dionysii Carthusiani, luculenta iuxta ac compendiaria in Acta apostolorum exegesis siue commentaria

Dionysius <Cartusianus>

Coloniæ, 1532

VD16 D 1926

Machabæorum liber. II. habet Cap. XV. Et recapitulantur in eo quædam in primo libro dicta: deinde agitur de tribulatione populi, de consta[n]tia septem fratrum & matris eorum, & de liberatione populi ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-38702

D. DIONY. A RICK. CART.

¶ Cap. 13.

¶ Nunc non mihi contingat parcere animæ meæ pro fratribus in omni tempore tribulationis. Occidit Triphon, Ionathan, & duos filios eius.

¶ Cap. 14.

¶ (Nota de Simone fratre Machabæi.) Confirmavit Simon omnes humiles populi sui, & legem exquisivit, & abstulit omne malum & iniquum. Sancta glorificavit, & multiplicavit vasa sanctorum. Et quæsiuit bona gentis suæ, & placuit eis potestas eius & gloria cunctis diebus.

¶ Cap. 11. & ult.

¶ Auxilium de cælo vobiscum sit. Ptolomeus socer Simonis, occidit Simonem & duos filios eius.

Machabæorum liber. II. habet Cap. XV. Et recapitulantur in eo quedam in primo libro dicta: deinde agitur de tribulatione populi, de constantia septem fratrum & matris eorum, & de liberatione populi per Iudam Machabæum.

Caput .I.

Benefaciat vobis deus, & det vobis cor omnibus vt colatis eum, & faciatis eius voluntatem, corde magno & animo volenti. Adaperiat cor vestrum in lege sua & in præceptis suis & faciat pacem. Exaudiat orationes vestras & reconcilietur vobis nec vos deserat in tempore malo. Oravimus ad dominum, & exauditi sumus. (Nota in isto capitulo de igne abscondito in puteo tempore captivitatis Babilonica.) De magnis periculis a deo liberati, magnifice gratias agimus ipsi. Per omnia benedictus qui tradidit impios. (oratio Neemiæ.) Domine deus omnia

EPITO. EX MACH. II

creator terribilis & fortis, iustus & misericors qui solus es rex bonus, solus præstans, solus iustus omnipotens, & æternus, custodi partem tuam & sanctifica. Afflige opprimentes nos & contumeliam facientes in superbia, constitue populum tuum in loco sancto tuo.

¶ Cap. 3.

¶ Facies & color immutatus, declarauit animi internum dolorem. Ipse qui habet in cælis habitationem uisitor & adiutor est loci sui.

¶ Cap. 4.

¶ In leges diuinas impie agere, impune non cedit. (Nota in isto capitulo de laude Oniæ pontificis.)

¶ Cap. 5.

¶ Contigit per vniuersam Hierosolymorum ciuitatē uideri diebus quadraginta per aera equites discurrentes auratas stolas habentes, & hastas quasi cohortes armatas, & cursus equorum per ordinem digestos & congressiones fieri, & cætera. (Nota in textu istam uisionem.) Erant autem toto triduo in Hierusalem octoginta milia ab Antiocho interfecti, quadraginta milia uincti, non minus autem uenundati.

Verum non propter locum gentem, sed propter gentē locum dominus elegit. Qui derelictus est in ira dei omnipotentis, iterum in magna dei reconciliatione cū summa gloria exaltabitur. Existimauit se Antiochus rex præ superbia terram quidem ad nauigandum, pelagus uero ad iter agendum deducturum propter mentis elationem. Iudas autem Machabæus secessit in desertum locum, ibique inter feras vitam in montibus cū suis agebat, & fœnicibus uescentes demorabantur, ne participes essent coinquinationis.

¶ Cap. 6.

¶ (Nota in isto capitulo, quomodo deus electos in præsentem punit require in textu, & c.) Etenim multo tempore non sinere peccatoribus ex sententia agere, sed statim ultiones adhibere, magni beneficii est indicium. Eleazarus ætate prouectus, gloriosissimam mortē magis quam odibilem vitam complectens uoluntarie præ-

DIONYSI A RICK. CART.

bat ad supplicium. Destinavit enim non admittere illicita propter vitæ amorem. Cogitare cepit ætatis ac senectutis suæ dignam eminentiam, & ingenuam nobilitatis caniciem. Non enim ætati nostræ dignum est fingere, vt multi adolescentium decipiantur. Domine qui habes sanctam sciētiam, manifeste scis, quia duos corporis sustineo dolores. secundum animam vero propter timorem tuum, libeter hæc patior.

Cap. 7.

Parati sumus magis mori, quam patrias dei leges præuaricari. (Nota in isto capitulo de martyrio fratrum Machabæorum, & matris eorum, & verbis eorū, &c.) Rex mundi deus defunctos nos pro suis legibus, in æternæ vitæ resurrectione suscitabit. De cælo ista possideo, sed propter dei leges nunc hæc ipsa despicio. Potestatem inter homines habes, cum his corruptibilis facis quod vis, sed sustine & videbis, qualiter deus te torquet. Peto nare vs aspicias ad cælum & terram, & ad omnia quæ in eis sunt, & intelligas, quia ex nihilo fecit illa deus, ita fiet vt non timeas carnificem istum. Tu vero quæ inuentor omnis malitiæ effectus es, non effugies manum dei. Tu autem o scelestus & flagitiosissime, non frustra extolli. Nondum enim omnipotentis dei & omnia inspicientis iudicium effugisti, tu vero iudicio dei, iustas superbæ tuæ pœnas exolues.

Cap. 8.

Ira dei in misericordiam conuersa est. Nos autem in omnipotenti deo confidimus, qui potest nos & vniuersum mundum vno nutu delere.

Cap. 9.

Iustum est subditum esse deo, & mortalem non paria deo sentire. Orabatur scelestus Antiochus dñm, a quo non esset misericordiam consequuturus. Si bene valeatis maximas agimus gratias.

Cap. 10.

(Nota capitulo decimo de quatuor viris de cælo apparentibus & succurrentibus Iudæ Machabæo & suis, &c.) In hymnis & confessionibus benedicebant dominum, qui

PPITO: EX MACH. II.

magna fecit in Israel, & victoriam dedit illis.

Cap. 11.

(Nota in isto capitulo etiam de apparitiōe, etc.) Ibāt prompti de cælo habentes adiutorem et miserantē eos dominum. Si bene valetis, sic est vt volum⁹, sed et nos ipsi bene valemus.

Cap. 12.

Fortissimus Iudas collatiōe facta duodecim milia dragmas argenti misit Hierosolymam, etc. Sancta ergo et salubris cogitatio pro defunctis exorare, etc.

Cap. 14.

(Nota hic de Razia qui se virtuose occidit, etcæte.) Tu dñe vniuersitatis q nullam habes indigentiam voluisti templum habitationis tuæ fieri in nobis. Et nūc sancte sanctorum omnium domine, cōserua domū istā impollutam.

Cap. vlt. f. 15

Machabæus autē confidebat se p cū omni spe auxiliū sibi a deo affuturū, et hortabat suos ne formidarēt, sed sperarent ab omnipotente sibi futurā victoriā, et alloquutus est eos de lege et pphetis. Iudas singulos armavit, non hasta et clypeo, sed sermonib⁹ optimis et exhortationibus. (Nota hic de apparitione Oniæ, et Hieremiæ, pphetæ facta Iudæ) Onias sacerdos vir bonus et benignus, verecundus visu, modestus moribus, et eloquio decorus, a puero in virtutibus exercitatus fuit. Hic est fratrum amator q multum orat, p populo Hieremias, ppheta dei. Et dedit Iudæ Machabæo gladiū aureum dicens. Accipe sc̄m gladiū munus a domino q de iñcies aduersarios Israel. Dominator cælorum mitte angelum tuum bonum ante nos, in timore et tremore magnitudinis brachij tui. Iudas autē et q cum eo erāt manu quidem pugnabant dominum autem cordibus exorabant. Sicut vinum semper bibere, aut semper aquam contrarium est, alternis autem vti delectabile, ita legentibus si semper exactus sit sermo non erit gratus. Iudas per omnia corpore et animo mori pro ciuib⁹ paratus erat.